

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ КОРАБЛЕБУДУВАННЯ
імені адмірала Макарова

ФІЛОЛОГІЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
(повна назва підрозділу)

**КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ МОВИ, ЛІТЕРАТУРИ
ТА МЕТОДИКИ НАВЧАННЯ**
(повна назва кафедри)

ЗАТВЕРДЖЕНО

Проректор із науково-педагогічної
роботи

 Сергій СЛОБОДЯН

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
Program of the Discipline

ЗАГАЛЬНЕ МОВОЗНАВСТВО
GENERAL LINGUISTICS

рівень вищої освіти	<u>перший (бакалаврський)</u>
тип дисципліни	<u>обов'язкова</u>
мова викладання	<u>українська</u>

Робоча програма навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» є однією із складових комплексної підготовки фахівців галузі знань В. Культура, мистецтво та гуманітарні науки, спеціальності В11.041 Філологія (спеціалізація Германські мови та літератури (переклад включно), перша – англійська), освітньої програми «Переклад».

«3» березня 2026 р. 15 с.

Розробник: Мікрюкова Катерина Олександрівна, кандидат філологічних наук, доцент, доцент кафедри української мови, літератури та методики навчання.

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» узгоджено з гарантом освітньої програми

Гарант освітньої програми «Переклад»
кандидат філологічних наук,
доцент кафедри перекладу

 Тетяна ЄФИМЕНКО

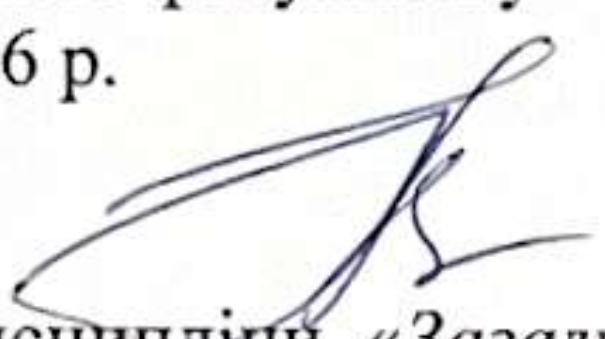
Проект робочої програми навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» розглянуто на засіданні кафедри української мови, літератури та методики навчання

Протокол № 8 від «03» березня 2026 р.
Завідувач кафедри

 Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» розглянуто Науково-методичною комісією філологічного факультету

Протокол № 2 від «11» березня 2026 р.
Голова

 Лілія РУСКУЛІС

Проект робочої програми навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» погоджено з навчальним відділом

Начальник відділу

 Андрій ЛАБАРТКАВА

Робочу програму навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» затверджено Навчально-методичною радою НУК

Протокол № 3 від «26» 03 2026 р.

Голова НМР НУК

 Сергій СЛОБОДЯН

© НУК, 2026
© Мікрюкова К.О., 2026

ЗМІСТ

<i>Вступ</i>	4
<i>1. Опис навчальної дисципліни</i>	5
<i>2. Мета вивчення навчальної дисципліни</i>	6
<i>3. Передумови для вивчення дисципліни</i>	6
<i>4. Очікувані результати навчання</i>	6
<i>5. Програма навчальної дисципліни</i>	7
<i>6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування</i>	11
<i>7. Форми поточного та підсумкового контролю</i>	12
<i>8. Критерії оцінювання результатів навчання</i>	15
<i>9. Засоби навчання</i>	16
<i>10. Рекомендовані джерела інформації</i>	16

ВСТУП

Анотація

У процесі вивчення дисципліни «Загальне мовознавство» відбувається вивчення закономірностей розвитку і функціонування мови в її багатоаспектних зв'язках із людиною, суспільством, історією, культурою з урахуванням методів дослідження та опису мови, а також здобутків лінгвістики за багато віків її розвитку. Засвоюються знання про знакову теорію мови; структуру мовної системи; чинники мовного розвитку; методи і прийоми вивчення й опису мов. Формуються вміння давати оцінку основним здобуткам та досягненням світового і вітчизняного мовознавства; характеризувати теоретичні положення лінгвістичних концепцій різних мовознавців; аналізувати сучасні теорії фонем, морфем, частин мови і речення; новітні тенденції у розв'язанні питань про співвідношення мови і мислення, мови і мовлення. Удосконалюються знання з фонологічного, лексичного, граматичного й проміжних рівнів мовної системи та з основних положень курсу, виходячи із сучасного стану мовознавчої науки.

Ключові слова: мовознавство, мова, мовлення, мислення, знакова система, мовна система, соціолінгвістика, методи лінгвістичних досліджень.

Summary

In the process of studying the discipline «General Linguistics» there is a study of patterns of development and functioning of language in its multifaceted relations with man, society, history, culture, taking into account research methods and description of language and also achievements of linguistics over many centuries of its development. Knowledge of the sign theory of language; structure of the language system; factors of language development; methods and techniques of learning and description of languages is acquired. The ability to evaluate the main achievements and achievements of world and domestic linguistics; to characterize the theoretical positions of linguistic concepts of different linguists; analyze modern theories of phonemes, morphemes, parts of speech and sentences; the latest trends in the solving issues about relationship between language and thinking, language and speech is formed. Knowledge of phonological, lexical, grammatical and intermediate levels of the language system and the main positions of the course are improved, based on the current state of linguistics.

Keywords: linguistics, language, speech, thinking, sign system, language system, sociolinguistics, methods of linguistic research.

1. Опис навчальної дисципліни

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність (освітня програма), освітній рівень	Характеристика навчальної дисципліни	
		денна форма навчання	заочна форма навчання
Кількість кредитів – 3	Галузь знань В. Культура, мистецтво та гуманітарні науки	Обов'язкова	
Модулів – 1		Рік підготовки:	
Змістових модулів – 2		1-й	1-й
Електронний адрес РПНД на сайті Університету	Спеціальність В11 Філологія спеціалізація В11.041 Германські мови та літератури (переклад включно), перша - англійська Освітня програма Переклад	Семестр	
Індивідуальне науково-дослідне завдання –		1-й	1-й
		Лекцій	
		15 год.	4 год.
		Практичні, семінарські	
		15 год.	2 год.
Загальна кількість годин – 90		Лабораторні	
		0 год.	0 год.
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних – 2 самостійної роботи студента – 4	Освітній рівень: перший (бакалаврський)	Самостійна робота	
		60 год.	84 год.
		Індивідуальні завдання: 0 год.	
		Вид контролю: залік	
		Форма контролю: комбінована	

2. Мета вивчення навчальної дисципліни

Метою вивчення навчальної дисципліни «Загальне мовознавство» є формування у студентів відповідно до освітньо-професійної програми таких компетентностей:

ЗК 03. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 04. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 05. Здатність навчатися й оволодівати сучасними знаннями.

ЗК 06. Здатність до пошуку, опрацювання й аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 07. Уміння виявляти, ставити та розв'язувати проблеми.

ЗК 08. Здатність працювати в команді та автономно.

ЗК 10. Здатність до абстрактного мислення, аналізу і синтезу.

ЗК 11. Здатність застосовувати знання в практичних ситуаціях.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

ФК 01. Усвідомлення структури філологічної науки та її теоретичних основ.

ФК 02. Здатність використовувати в професійній діяльності знання про мову як особливу знакову систему, її природу, функції, рівні.

ФК 03. Здатність використовувати в професійній діяльності знання з теорії та історії мов, що вивчаються.

ФК 04. Здатність аналізувати соціальні різновиди мов, що вивчаються, описувати соціолінгвальну ситуацію.

ФК 07. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних фактів, інтерпретації та перекладу тексту (залежно від обраної спеціалізації).

ФК 08. Здатність вільно оперувати спеціальною термінологією для розв'язання професійних завдань.

ФК 11. Здатність до надання консультацій з дотримання норм літературної мови та культури мовлення.

ФК 12. Здатність до організації ділової комунікації.

3. Передумови для вивчення дисципліни

Передумовами для вивчення дисципліни є: шкільний курс української мови; «Українська мова за професійним спрямуванням».

4. Очікувані результати навчання

Вивчення навчальної дисципліни передбачає формування та розвиток у студентів таких *програмих результатів навчання*:

ПРН 01. Вільно спілкуватися з професійних питань з фахівцями та нефахівцями державною та іноземною мовами усно і письмово, використовувати їх для організації ефективної міжкультурної комунікації.

ПРН 02. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати і систематизувати.

ПРН 03. Організовувати процес свого навчання й самоосвіти.

ПРН 04. Розуміти фундаментальні принципи буття людини, природи, суспільства.

ПРН 07. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 08. Знати й розуміти систему української та іноземної (англійської) мов, загальні властивості літератури як мистецтва слова, історію іноземної (англійської) мови і вміти застосовувати ці знання у професійній діяльності.

ПРН 10. Знати норми літературної мови та вміти їх застосовувати у практичній діяльності.

ПРН 12. Аналізувати мовні одиниці, визначати їхню взаємодію та характеризувати мовні явища і процеси, що їх зумовлюють.

ПРН 16. Знати і розуміти основні поняття, теорії і концепції обраної філологічної спеціалізації, вміти застосовувати їх у професійній діяльності.

ПРН 17. Збирати, аналізувати, систематизувати й інтерпретувати факти мови і мовлення і використовувати їх для розв'язання складних завдань і проблем у спеціалізованих сферах професійної діяльності та/або навчання.

5. Програма навчальної дисципліни

Модуль 1. Загальні питання мовознавства.

Змістовий модуль 1. Будова мови. Класифікація мов. Системи письма і алфавіти.

Тема 1. «Загальне мовознавство» як навчальна дисципліна.

Література [2], стор.7-17; [4], стор.9-14; [6], стор.6-2; [1], стор.11-23;

Тема 2. Природа і сутність мови.

Література [2], стор.7-17; [3], стор.3-47.

Тема 3. Походження і розвиток мови.

Література [2], стор. 39-57.

Тема 4. Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація

Література [2], стор.39-101, 164-180, 321-332.

Тема 5. Типологічна класифікація мов.

Література [2], стор.15-19; [6], стор.27-56; [3], стор.106-132.

Тема 6. Системи письма.

Література [2], стор.15-19; [6], стор.27-56.

Тема 7. Графіка й алфавіт. Орфографія.

Література [3], стор.106-132.

Змістовий модуль 2. Підсистеми мови.

Тема 1. Звуки мови, їх вивчення і класифікація.

Література [2], стор.102-163; [4], стор.19-21.

Тема 2. Фонетичні одиниці та засоби. Фонетичні процеси.

Література [6], стор.67-76; [3], стор.48-60.

Тема 3. Лексико-семантична система мови. Історичні зміни словникового складу мови.

Література [2], стор. 210-240, [4], стор.22-25; [6], стор.77-88; [3], стор.83-92.

Тема 4. Фразеологія та лексикографія.

Література [2], стор. 241-261.

Тема 5. Граматика.

Література [2], стор. 262-294.

Тема 6. Частини мови.

Література [2], стор. 295-306; [4], стор.25-28; [5], стор.43-49; [3], стор.60-70.

Тема 7. Словосполучення і речення.

Література [2], стор.307-320; [4], стор.29-32; [5], стор.49-51; [3], стор.70-82.

Тематичний план навчальної дисципліни

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин									
	денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
		лек	пр	лаб	с.р.		лек	пр	лаб	с.р.
1	2	3	4	5	7	8	9	10	11	12
Модуль 1. Загальні питання мовознавства.										
Змістовий модуль 1. Будова мови. Класифікація мов. Системи письма і алфавіти										
Тема 1. «Загальне мовознавства» як навчальна дисципліна.	3	1	1	-	1	5	1	0	-	4
Тема 2. Природа, сутність, функції та будова мови.	7	2	1	-	4	5	0	1	-	4
Тема 3. Походження і розвиток мови.	7	1	2	-	4	5	0	1	-	4
Тема 4. Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація	7	1	1	-	5	5	1	0	-	4
Тема 5. Типологічна класифікація мов типологія.	7	1	1	-	5	5	1	0	-	4
Тема 6. Системи письма.	7	1	1	-	5	10	0	0	-	10
Тема 7. Графіка й алфавіт. Орфографія.	7	0	1	-	6	10	0	0	-	10
<i>Разом за змістовим модулем 1</i>	45	7	8	-	30	45	3	2	-	40
Усього годин	45	7	8	-	30	45	3	2	-	40
Змістовий модуль 2. Підсистеми мови										
Тема 1. Звуки мови, їх вивчення і класифікація.	7	2	1	-	4	7	0	0	-	7
Тема 2. Фонетичні одиниці та засоби. Фонетичні процеси.	7	1	2	-	4	7	1	0	-	6
Тема 3. Лексико-семантична система мови. Історичні зміни словникового складу мови.	8	2	2	-	4	7	0	0	-	7
Тема 4. Фразеологія та лексикографія.	7	1	0	-	6	6	0	0	-	6
Тема 5. Граматика.	6	2	0	-	4	6	0	0	-	6
Тема 6. Частини мови.	5	0	1	-	4	6	0	0	-	6
Тема 7. Словосполучення і речення	5	0	1	-	4	6	0	0	-	6
<i>Разом за змістовим модулем 2</i>	45	8	7	-	30	45	1	0	-	44
Усього годин	45	8	7	-	30	45	1	0	-	44
Усього годин	90	15	15	-	60	90	4	2	-	84

Теми практичних занять

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1.	«Загальне мовознавства» як навчальна дисципліна.	1	0
2.	Природа, сутність, функції та будова мови.	1	1
3.	Походження і розвиток мови.	2	1
4.	Мови світу, їх вивчення та генеалогічна класифікація	1	0
5.	Типологічна класифікація мов типологія.	1	0
6.	Системи письма.	1	0
7.	Графіка й алфавіт. Орфографія.	1	0
8.	Звуки мови, їх вивчення і класифікація.	1	0
9.	Фонетичні одиниці та засоби. Фонетичні процеси.	2	0
10.	Лексико-семантична система мови. Історичні зміни словникового складу мови.	2	0
11.	Частини мови.	1	0
12.	Словосполучення і речення	1	0
	<i>Разом</i>	15	2

Самостійна робота

Розподіл годин самостійної роботи для студентів денної форми навчання:

- підготовка до практичних занять – **2-3 год. / 1 заняття**;
- виконання проєктних завдань – **3-5 год. / 1 проєкт**;
- підготовка до тестового контролю – **5 год. / 1 тест**;
- підготовка до підсумкового контролю – **10 год. / 1 захід**
- підготовка до колоквіуму – **10 год. / 1 захід**

Завдання для самостійної роботи

№ з/п	Вид роботи	Кількість годин	
		Денна форма	Заочна форма
1	Підготовка до практичних робіт	15	4
2	Виконання проєктних завдань*	20	60
3	Підготовка до тестового контролю	10	10
4	Підготовка до підсумкового контролю	10	10
5	Підготовка до колоквіуму з письмовою роботою	5	–
	<i>Разом</i>	60	84

6. Методи навчання, засоби діагностики результатів навчання та методи їх демонстрування

Методи навчання:

- 1) на лекційних заняттях:
 - метод усного викладу матеріалу;
 - проблемний виклад;
 - бесіда;
 - відеометод;
 - наочний метод;
 - інтерактивний метод.
- 2) на практичних заняттях:
 - метод роботи з навчально- й науково-інформаційними джерелами;

- метод вправ;
- орфографічний і пунктуаційний розбір;
- метод роботи з електронними носіями;
- метод зіставлення;
- навчальні дискусії;
- проєкт.

Засоби оцінювання та методи демонстрування результатів навчання:

- усні відповіді (лише для студентів денної форми навчання);
- тестові роботи;
- проєктні (самостійні) роботи;
- контрольна робота;
- колоквиум.

7. Форми поточного та підсумкового контролю

Досягнення студента оцінюються за 100-бальною системою Університету.

Підсумкова оцінка навчального курсу містить оцінки з поточного контролю та оцінки підсумкового контролю. В кожного компонента своя частка в загальній системі оцінок, де студент може набрати від 60 балів до 100 балів. Під компонентом проміжних оцінок розуміються поточні оцінки протягом семестру.

Підсумкова оцінка навчального курсу є сумою проміжних оцінок (усна відповідь, тест, проєкт, колоквиум) (максимально 85 балів) й оцінки за контрольну роботу (максимально 15 балів).

Поточний контроль проводиться на кожному практичному занятті та за результатами виконання завдань самостійної роботи. Він передбачає оцінювання теоретичної підготовки здобувачів вищої освіти із зазначеної теми (у тому числі самостійно опрацьованого матеріалу) під час роботи на заняттях та набутих практичних навичок під час виконання завдань практичних і проєктних самостійних робіт, а також підготовки дослідницьких матеріалів до колоквиуму.

Зарахування кредитів навчального курсу можливо тільки лише досягнення результатів, запланованих РПНД, що виражається в одній із позитивних оцінок, передбачених чинним законодавством.

7. Форми контролю результатів навчальної діяльності студентів та їхнє оцінювання

Усні відповіді на практичних заняттях	Критерії оцінювання
2	Відповідь правильна, повна, логічна, містить аналіз, систематизацію, узагальнення, містить аргументовані висновки з доречним ілюстративним матеріалом, може підкріплюватися коректними цитуваннями думок / поглядів учених.
1,5	Відповідь в цілому правильна, доволі повна, логічна; допущені несуттєві помилки та неточності у викладенні матеріалу.
1	Відповідь частково правильна, містить неточності, недостатньо обґрунтована з використанням неправильної / некоректної термінології.
0,5	Відповідь частково правильна, містить неточності, проте не містить жодних аргументів та ілюстративного матеріалу.
0	Студент не дає відповіді чи його відповідь містить значну кількість суттєвих помилок, не обґрунтована.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 16 балів (8 відповідей по 2 бали).</i>

Тестові роботи	Критерії оцінювання
5	Студент надав 10 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 100 %.

4,5	Студент надав 9 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 90 %.
4	Студент надав 8 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 80 %.
3,5	Студент надав 7 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 70 %.
3	Студент надав 6 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 60 %.
2,5	Студент надав 5 правильних відповідей на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 50 %.
2	Студент надав 4 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 40 %.
1,5	Студент надав 3 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 30 %.
1	Студент надав 2 правильні відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 20 %.
0,5	Студент надав 1 правильну відповідь на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 10 %.
0	Студент не надав жодної правильної відповіді на 10 запропонованих питань у тестовій роботі, тобто 0 %.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 10 балів (2 роботи по 5 балів).</i>

Самостійна (проектна) робота	Критерії оцінювання
ДФН – 5 ЗФН – 4	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент системно володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією, у тому числі і за допомогою нових інформаційних технологій, має власну думку щодо викладеного матеріалу, здатен її аргументувати, робить висновки до виконання завдання підходить творчо.
ДФН – 4 ЗФН – 3	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент володіє матеріалом і може презентувати його перед аудиторією.
ДФН – 3 ЗФН – 2	Завдання виконано вчасно, його зміст у повному обсязі розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент може доповісти основні положення проведеної роботи без глибинного аналізу, узагальнення матеріалу та підведення підсумків.
ДФН – 2 ЗФН – 1	Завдання виконано вчасно, його зміст поверхнево або фрагментарно розкриває тему дослідження, оформлення відповідає всім вимогам до даного виду студентської роботи. Студент не проводить аналізу джерел, з яких було отримано інформацію, не здатен узагальнити та систематизувати матеріал, зазнає труднощів під час презентації проведеного дослідження перед аудиторією.
ДФН – 1 ЗФН – 0,5	Завдання виконано вчасно, його зміст є дублюванням відомих джерел інформації. Відсутня будь-яка аналітична обробка представленої інформації. Студент на репродуктивному рівні з помилками відтворює матеріал, не може презентувати його перед аудиторією. Оформлення не відповідає вимогам, що висуваються до даного виду робіт. Студент не орієнтується у змісті представленого матеріалу.
0	Студент не виконує роботи.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми для ДФН – 45 балів (9 робіт по 5 балів), для ЗФН – 64 бали (16 робіт по 4 бали).</i>

Контрольна робота	Критерії оцінювання
ДФН 17–14 ЗФН 24-20	Робота виконана без змістових помилок, теоретичні питання повністю розкрито, повно дефіновано лінгвістичну термінологію, творчо викладено концепції походження мови. Бал знижується в разі наявності орфографічних та пунктуаційних помилок.
ДФН 13–10 ЗФН 19-15	Робота виконана без змістових помилок, теоретичні питання повністю розкрито, аргументовано концепції походження мови. Допущено незначні помилки при проведенні лінгвістичного аналізу мовних і мовленнєвих явищ. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 9–6 ЗФН 14-10	Робота виконана з окремими змістовими помилками, теоретичні питання розкрито частково, не в повній мірі аргументовано концепції походження мови. Допущено незначні помилки при проведенні лінгвістичного аналізу мовних і мовленнєвих явищ. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 5–4 ЗФН 9-5	Робота виконана з численними змістовими помилками, теоретичні питання розкрито частково, не в повній мірі аргументовано концепції походження мови. Допущено значні помилки при проведенні лінгвістичного аналізу мовних і мовленнєвих явищ. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
ДФН 3–1 ЗФН 4-1	Робота виконана з численними змістовими помилками, теоретичні питання розкриті на 75%, концепції походження мови аргументовано неточно. Допущено значні помилки при проведенні лінгвістичного аналізу мовних і мовленнєвих явищ. Бал знижується в разі наявності орфографічних і пунктуаційних помилок.
0	Робота не виконувалася.
	<i>Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 17 балів / 24 бали для ЗФН.</i>

Колоквіум із письмовою роботою (дослідженням)	Критерії оцінювання
ДФН 12-10	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні та аргументовані висновки, вказує на перспективи їхнього застосування рішення в подальшій практичній діяльності, а також правильно із мовного й технічного поглядів оформлює думки у вигляді письмової роботи.
ДФН 9–7	Студент ретельно проводить аналітичний огляд літератури, самостійно організовує експеримент, правильно здійснює обробку його результатів, робить логічні висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
ДФН 6–4	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі під час організації експерименту, проте правильно здійснює обробку його результатів, робить висновки, проте без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень, а також правильно із мовного погляду оформлює думки у вигляді письмової роботи. Допускається незначна кількість технічних огріхів.
ДФН 3–2	Студент поверхнево чи з певними неточностями проводить аналітичний огляд літератури, виявляє труднощі та допускається грубих помилок під

	час організації експерименту, помилково оброблює його результати, робить висновки без додаткової аргументації та вказівки на перспективи подальших досліджень. Допускається незначна кількість мовних і технічних огріхів під час оформлення тексту письмової роботи.
ДФН 1	Студент проводить аналітичний огляд літератури, експеримент та здійснює обробку його результатів із подальшим оформленням у вигляді письмової роботи з допомоги викладача
0	Студент не підготував дослідження або надав на перевірку викладачеві роботу не власного авторства.
	Максимальна оцінка студента за цей компонент програми 12 балів.

Форма контролю	Максимальна кількість балів	
	Денна форма	Заочна форма
Практичні заняття	8x2 бали = 16 балів	1x2 бали = 2 бали
Самостійна (проектна) робота	9x5 балів = 45 балів	16x4 балів = 64 бали
Колоквіум із письмовою роботою	1x12 балів = 12 балів	–
Тестування	2x5 балів = 10 балів	2x5 балів = 10 балів
Контрольна (письмова) робота	1x17 балів = 17 балів	1x24 бали = 24 бали
Всього	100	100

8. Критерії оцінювання результатів навчання

		Денне відділення		Заочне відділення	
		Вид роботи	Кількість балів	Вид роботи	Кількість балів
ЗМ 1	T1	Відповідь на практичному занятті	2	Проект	4
	T2	Відповідь на практичному занятті	2	Відповідь на практичному занятті	2
	T3	Відповідь на практичному занятті	2	Проект	4
		Проект	5	Проект	4
	T4	Проект	5	Проект	4
	T5	Відповідь на практичному занятті	2	Проект	4
		Проект	5	Проект	4
	T6	Відповідь на практичному занятті	2	Проект	4
	T7	Проект	5	Проект	4
ЗМ 2	ПМК	Тест	5	Тест	5
	T1	Відповідь на практичному занятті	2	Проект	4
	T2	Проект	5	Проект	4
	T3	Відповідь на практичному занятті	2	Проект	4
	T4	Проект	5	Проект	4
	T5	Проект	5	Проект	4
	T6	Відповідь на практичному занятті	2	Проект	4
		Проект	5	Проект	4
	T7	Проект	5	Проект	4

	ПМК	Тест	5	Тест	5
Колоквіум			12	–	–
Контрольна робота			17	Контрольна робота	24
Підсумковий контроль	Залік			Залік	
Сума			100		100

9. Засоби навчання

Наочним матеріалом для лекційних занять послужить друковано-роздатковий матеріал у вигляді ілюстративних таблиць, опорних схем, або довідковий матеріал (словники, енциклопедії), який доступний в Інтернеті.

Усі матеріали, необхідні студентам для виконання навчальної роботи, розміщено в окремій папці на хмарному диску, до якого усі студенти можуть мати доступ протягом семестру.

На лекційних заняттях застосовуються презентаційні матеріали, навчальні відеоматеріали, а також друковані матеріали у вигляді опорних конспектів за темами, системних таблиць і схем.

Під час виконання завдань самостійної роботи доцільним стане використання бібліотечного фонду та енциклопедій, словників, довідників.

10. Рекомендовані джерела інформації Основна література

1. Зеленько А.С. Загальне мовознавство: навч. посіб. К.: Знання, 2010. 380 с.
2. Кочерган М. П. Вступ до мовознавства: підруч. Київ: ВЦ «Академія», 2005. 463 с.
3. Ктитарова Н.К. Загальне мовознавство: навч. посіб. для студентів вищих навчальних закладів. Дніпродзержинськ: Дніпродзержинський державний технічний університет, 2009. 144 с.
4. Мірюкова К.О. Загальне мовознавство: навч.-метод. посіб. Миколаїв, 2024. 86 с.
5. Монжалей Т. К. Вступ до мовознавства: навч. посіб. Рекомен. МОНУ для студентів ВНЗ. Суми: Університетська книга, 2011. 182 с.
6. Ревуцька С. К., Удовіченко Г. М., Зінченко В. М. Курс лекцій з дисципліни «Загальне мовознавство», ступінь магістр. Кривий Ріг: ДонНУЕТ, 2023. 153 с.

Допоміжна література

7. Бевзенко С. П. Вступ до мовознавства: короткий нарис навч. посіб. Київ: Вища школа, 2006. 143 с.
8. Білецький А. О. Про мову і мовознавство: навч. посіб. для студентів філ. спец. вищ. навч. закладів. К.: «АртЕк», 1996. 224 с.
9. Вихованець І. Р. Граматика української мови. Синтаксис: підруч. для студентів філологічних факультетів вузів. Київ: Либідь, 1993. 368 с.
10. Войцева О. А. Загальне мовознавство: навч.-метод. посіб. Одеса: Одес. нац. ун-т, 2022. 132 с.
11. Глущенко В. А. Порівняльно-історичний метод в українському мовознавстві: Харківська лінгвістична школа: навч. посіб. для здобувачів філологічних факультетів. Слов'янськ : Вид-во Б. І. Маторіна, 2017. 116 с.
12. Граматика сучасної української літературної мови. Морфологія [за ред. К. Г. Городенської]. Київ: Видавничий дім Дмитра Бураго, 2017. 752 с.
13. Дорошенко С. І. Загальне мовознавство: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. Київ: Центр навч. літ-ри, 2006. 283 с.
14. Загнітко А. П. Сучасні лінгвістичні теорії. Донецьк: ДонНУ, 2007. 219 с.
15. Карпенко Ю. О. Вступ до мовознавства: підруч. Київ: ВЦ «Академія», 2006. 336с.
16. Кириченко Г. С. Нариси загального мовознавства: навч. посіб. для студ. філол. спец. вищ. навч. закл.: у 2 ч. / за ред. А. П. Супрун. К.: Видавничий дім «Ін Юре», 2008. Ч. II: Основні етапи розвитку науки про мову. 2008. 224 с.
17. Кійко Ю.Є., Агапій А.П., Мельник Ю.Й. Вступ до мовознавства: практикум. Чернівці: Чернівецький ун-т, 2021. 176 с.

18. Комарова З. І. Загальне мовознавство [навч. посіб. для студ. денн. і заочн. форм навч. ф-ту укр.]. Умань: ФОП Жовтий, 2015. 100 с.
19. Левицький А.Е., Сингаївська А.В., Славова Л.Л. Вступ до мовознавства: навч. посіб. Київ: Центр навчальної літератури, 2006. 104 с.
20. Мікрюкова К.О. Системність лексичного шару мови. *Scientific Journal of Polonia University*. 2023. № 4. Czestochowa 2023. С.67-72.
21. Мінчак Г.Б. Фонетика і фонологія сучасної української літературної мови в таблицях і схемах: [навч. посібник]. Київ: Видавничий центр КНЛУ, 2023. 131 с.
22. Пискач О. Д., Гоца Е.Д. Сучасна українська мова: Фонетика. Фонологія. Орфоепія: навч.-метод. посіб. для студентів І курсу українського відділення філологічного факультету. Ужгород, 2022. 116 с.
23. Приймачок О. І. Вступ до загального і слов'янського мовознавства: навч. посіб. для практичних занять. Луцьк : ФОП Іванюк В.П., 2021. 60 с.
24. Семчинський С. В. Загальне мовознавство: підруч. для вузів. К.: ОКО, 1996. 413 с.

Інформаційні ресурси

1. Словники України online. URL.: <https://lcorp.ulif.org.ua/dictua/>
2. Український лінгвістичний портал. . URL.: <https://www.ulif.org.ua/>
3. Сайт Інституту мовознавства імені О. О. Потебні НАН України. URL: <http://www.inmo.org.ua/library.html>.
4. Сайт Інституту української мови НАН України. URL: <http://www.nas.gov.ua>
5. Українська мова. Енциклопедія. URL <http://litopys.org.ua/ukrmova/um.htm>